

Рис. 2. Механізм формування та реалізації інноваційної кредитної політики банку

Література

1. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа / О.Д. Вовчак. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.pidruchniki.ws/16250212/bankivska_sprava/pouyattya_kreditnoyi_politiki_banku.
2. Дзюблюк О. Розвиток банківського сектору в умовах деформації світового фінансового простору / О. Дзюблюк // Вісник Національного банку України : журнал. – 2011. – жовтень. – С. 76-83.
3. Дзюбановська Н. Система моделей управління реалізацією кредитно-депозитної політики банку / Н. Дзюбановська // Вісник Тернопільського національного економічного університету : зб. наук.-техн. праць. – Тернопіль : Вид-во ТНЕУ. – 2011. – № 2. – С. 53-59.
4. Козьменко С.М. Стратегічний менеджмент банку : навч. посібн. / С.М. Козьменко, Ф.І. Шпиг, І.В. Волошко. – Суми : Вид-во "Університетська книга". – 2003. – 734 с.
5. Кириченко О. Банківський менеджмент : навч. посібн. / О. Кириченко, І. Гіленко, І. Ятченко. – К. : Вид-во "Основи", 1999. – 671 с.
6. Основні показники діяльності банків в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.bank.gov.ua/bank_supervision/dynamics.htm.
7. Асоціація українських банків. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.aub.org.ua>.
8. Офіційна інтернет-сторінка ПАТ КБ "Приватбанк". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.privatbank.ua>.

Костак З.Р. Особенности формирования кредитной политики банка

Рассмотрены сущность и особенности формирования кредитной политики банка. Проанализирована структура кредитного портфеля ПАО КБ "ПриватБанк" в зависимости от характера обеспечения. Обоснована целесообразность внедрения иннова-

ционных разработок при формировании кредитной политики банка. Предложен механизм формирования и реализации инновационной кредитной политики банка.

Ключевые слова: кредитная политика, банк, инновационная кредитная политика банка, кредитные операции.

Kostak Z.R. Features forming credit policy of the bank

Considered essence and peculiarities of the formation of credit policy of the bank. Analyzed the structure of credit portfolio PJSC CB "PrivatBank" depending on the nature of software. The necessity of introducing innovative developments in the formation of credit policy of the bank. Proposed the mechanism of the formation and implementation of innovative credit policy.

Keywords: monetary policy, bank, innovative credit policy bank, credit operations.

УДК 338.2.658

Викл. О.А. Мартинюк –

Міжнародний гуманітарний університет м. Одеси

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто основні особливості формування ефективності економічних процесів харчового підприємства. Запропоновано модель ефективного регулювання економічних процесів харчового підприємства на основі визначення його стратегічного потенціалу та компетенцій. Інформаційно-аналітичним забезпеченням реалізації стратегічного потенціалу рекомендовано вибрати сучасні інформаційні інтелектуальні технології прийняття управлінських рішень на основі бізнес-процесного підходу, використання інструментарію когнітивного управління та оцінних індикаторів збалансованого типу.

Постановка проблеми. За умов потреби подолання економічної кризи особливу увагу приділяють оцінці економічних результатів діяльності підприємств. Посилення конкурентної боротьби на ринку продуктів харчування ставить нові вимоги перед підприємствами харчової промисловості. Харчові підприємства працюють в особливому галузевому економічному середовищі, тому ефективність їх діяльності залежить від економічно виваженого вибору пріоритетних напрямів розвитку на основі сучасних підходів до формування ефективності економічних процесів їх функціонування.

Впровадження та реалізація сучасних інформаційних технологій та інструментів теорії ефективного управління дає змогу оптимізувати інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень до рівня, що сприяє досягненню цілей підприємства згідно із прийнятою ним стратегією розвитку та основі використання стратегічного потенціалу.

Аналіз останніх публікацій. Виокремлення рушійних механізмів стратегічних змін, аналіз внутрішніх і зовнішніх умов успіху стратегічних перетворень, визначення стратегічного потенціалу організації і його значення для стратегії фірми розглянуто в роботах вітчизняних і зарубіжних дослідників, серед яких: О.Н. Альохіна, О.С. Виханський, Г.І. Гольдштейн, І.Б. Гурков, В.С. Єфремов, А.Т. Зуб, Г.Б. Клейнер, В. Марковський, А.І. Наумов, І.Д. Аакер, І. Ансофф, П. Друкер, Р. Грант, М. Портер, С. Левицький, П. Дженстер, О. Уільямсон, П. Сперроу та ін.

Однак питанням використання сучасних управлінських технологій у дослідженні причинно-наслідкових зв'язків та формуванні особистих і орга-

нізаційних компетенцій з досягнення ефективності регулювання економічних процесів діяльності саме харчових підприємств приділено недостатньо уваги.

Метою дослідження є створення моделі ефективності регулювання економічних процесів на основі розрахунку стратегічного потенціалу та компетенцій із врахуванням життєвого циклу діяльності харчового підприємства. Застосування такої моделі буде сприяти оптимізації управлінських зусиль і ресурсів, мінімізації витрат і термінів для найефективнішого досягнення стратегічних цілей підприємства.

Основні результати дослідження. У класичному контексті системного та бізнес-процесного підходу, стратегічний потенціал розвитку підприємства розглядають як його сукупну здатність використовувати внутрішні фінансово-інвестиційні, маркетингові, виробничі ресурси та людський капітал для ефективного регулювання стратегічних цілей, які потребують постійного корегування [1]. Таким чином, будемо розглядати стратегічний потенціал, що формується з п'яти складових: фінансово-інвестиційного, виробничо-технічного, інноваційного, ринкового та кадрово-управлінського потенціалів. При цьому необхідними умовами реалізації стратегії підприємства є його інноваційність і адаптивність до ринкових умов на основі використання ключових компетенцій [2].

Для успішного регулювання економічними процесами діяльності підприємства необхідно сформулювати всі компетенції підприємства та виділити ключові. Компетенція організації – набір взаємозалежних навичок, здатностей і технологій, що забезпечують ефективне регулювання економічних процесів діяльності [1, 4].

Також існують і особисті компетенції – набір особистих рис співробітників, їх знань, навичок, мотивації, які і виступають стратегічним потенціалом певного підприємства. Компетенції співробітників зазвичай є логічним наслідком ключових компетенцій підприємства, обраної бізнес-стратегії, які забезпечують реалізацію економічних бізнес-процесів та ефективне їх регулювання. Так під час планування проектів розвитку підприємства на етапі визначення кадрових компетенцій відбувається формулювання потреби в людських ресурсах, виражене в описі необхідних у проекті компетенцій та потенціалів. Однак особисті компетенції та компетенції структурних одиниць є фундаментом для компетенцій підприємства [1].

Фінансово-інвестиційний потенціал визначається як здатність і можливість забезпечувати безперервний фінансовий кругообіг капіталу, здійснювати інвестиції у власні виробничі та фінансові активи для реалізації стратегічних цілей розвитку підприємства [3].

Потенціал бізнес-процесів або виробничо-технічний потенціал має важливе значення і включає не тільки розгляд внутрішнього середовища підприємства, але й певні взаємини із зовнішнім оточенням. Виробничий потенціал пропонуємо розглядати з позиції його організаційно-технічних і технологічних можливостей, обумовлених відповідними ресурсами та забезпеченістю внутрішніх бізнес-процесів. Підвищення рівня цього потенціалу і його якісна зміна є найважливішою умовою розвитку підприємства. Інноваційний потенціал пропонуємо розглядати як сукупність наявних коштів, можливос-

тей і здатностей з використання нововведень у виробничій, фінансовій, управлінській і маркетинговій діяльності, а також участі в інноваційних процесах з метою досягнення стратегічних завдань.

Головне завдання регулювання економічних процесів діяльності харчового підприємства – це прийняття адекватних, ефективних рішень у конкретних мінливих умовах. Сьогодні це стає дедалі складніше, оскільки важко спрогнозувати, оцінити яким чином рішення вплине на розвиток усієї бізнес-системи підприємства. Одним із найбільш перспективних та придатних напрямів у теорії прийняття управлінських рішень є когнітивне моделювання [7, 8].

Когнітивний підхід до моделювання та управління спрямований на розробку формальних моделей і методів, які підтримують інтелектуальний процес вирішення проблем завдяки врахуванню когнітивних можливостей (сприйняття, уявлення, пізнання, розуміння, пояснення) ЛПР під час вирішення управлінських задач [6]. Методологію когнітивного управління рекомендовано до використання регулюванням різних економічних процесів діяльності підприємства [7].

Основним елементом когнітивного моделювання є когнітивна карта [8], яка відображає суб'єктивні уявлення експертів (індивідуальні або колективні) щодо проблеми або ситуації дослідження, пов'язаної з функціонуванням та розвитком структурованих економічних процесів. Основою побудови цієї карти є виділення цільових і керуючих факторів, що відображають галузь дослідження. Досягнення бажаних змін цільових факторів розглядається як мета ефективного управління. Регулюючі фактори – це стратегічні потенціали, на яких базуються основні складові.

Другою важливою науковою та практичною проблемою є вибір та використання індикаторів вимірювання стратегічного потенціалу. Питання вимірювання різного роду інтелектуальних активів на основі використання їх потенціалу представлені в роботі [1]. Виходячи з досвіду українських, російських та зарубіжних вчених, пропонуємо використання системи збалансованих оцінних індикаторів під час формування методичних підходів до ефективного регулювання економічних процесів. Такий підхід дав змогу виділити індикатори, які розкривають вплив кожного виду потенціалу та формуються в економіко-математичні макромоделі показників.

Оскільки на кожній фазі життєвого циклу підприємства найбільш властиві їй пріоритетні цілі, а управлінські функції мають різну важливість для ефективного роботи, це викликає необхідність перегляду пріоритетності та особливостей оцінки стратегічного потенціалу. Для формування інтегральної оцінки стратегічного потенціалу підприємства необхідне застосування методу вагових коефіцієнтів і ранжирування. На нашу думку, значущість окремих складових інтегрального показника, залежить від цілей розвитку бізнес-системи підприємства.

Для визначення сили зв'язку між факторами впливу на масштаб діяльності харчового підприємства можна використовувати такі процедури: пряме оцінювання (сила зв'язку визначається як проміжний коефіцієнт, що вираховується через відомі відхилення фактора-причини та фактора-наслідка, причому існує можливість задати точне значення відхилень або у вигляді нечіт-

кої множини – функції належності, що задана на множині факторів); парне порівняння (здійснюється упорядкування факторів-причин за силою впливу на фактор-наслідок); побудова функціональної залежності фактора-наслідка від факторів-причин [5].

Саме тому структурний аналіз когнітивної карти представляє собою оцінку цілей управління та суперечності між факторами, ефективність інтегрального впливу факторів на складові потенціалів, що представлено на рисунку. Згідно з проведеними дослідженнями, прийняття рішень щодо ефективності регулювання економічних процесів харчових підприємств повинно відображати складові стратегічних потенціалів та інтегрального показника, які пов'язані між собою причинно-наслідковими зв'язками та демонструють залежність один від одного.

Впровадження адаптивного інструментарію щодо розвитку масштабу діяльності харчового підприємства можна розглядати через сукупність зв'язків між потенціалами (складовими масштабу діяльності) при переходу від наявного стану підприємства до бажаного стратегічного розвитку.

Перехід до бажаного стратегічного стану підприємства забезпечується рівнем розвитку одного з видів потенціалів, а відповідно й ресурсного забезпечення для впровадження адаптивного інструментарію перетворень. Керівництво підприємства має змогу визначити потенціал змін, виходячи з оцінки поточного стану підприємства та його стану в стратегічній перспективі, враховуючи запланований рівень розвитку масштабу діяльності підприємства та ринкової вартості за умов ресурсних обмежень. Що і є найголовнішим завданням ефективного регулювання економічних процесів діяльності.

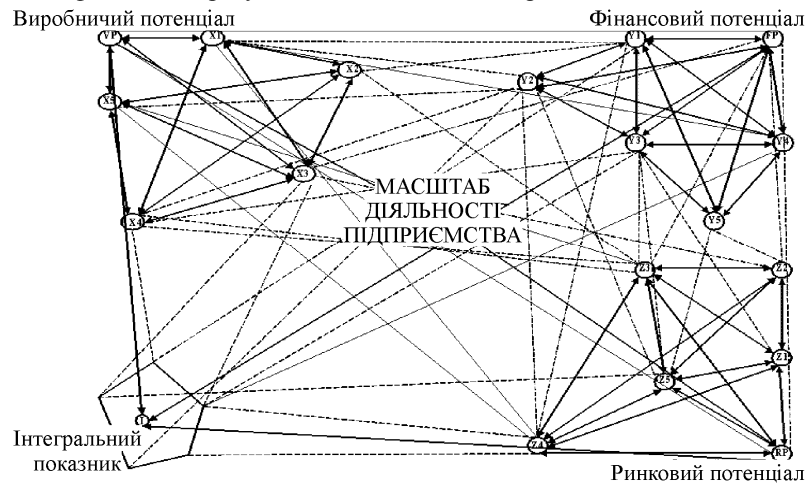

Рис. Когнітивна карта взаємозв'язку складових потенціалів харчового підприємства

Висновки. У роботі розглянуто тільки один з етапів процесу управління ефективністю регулювання економічних процесів діяльності харчових підприємств, а саме формування когнітивної карти взаємозв'язку складових стратегічного потенціалу харчового підприємства. Загалом сучасна концеп-

ція ефективного регулювання економічних процесів містить у собі також моніторинг відхилень, розвиток, трансфер компетенцій і ґрунтується на принципах моделювання процесів когнітивного управління, згідно з яким співробітники самостійно можуть контролювати, адаптувати та моделювати свої індивідуальні компетенції, підприємство – свій сукупний набір організаційних компетенцій. Ефективний розв'язок завдань реалізації корпоративної стратегії виявляється можливим завдяки використанню системи збалансованих оцінних індикаторів, розроблених для використання когнітивного моделювання та можливості побудови стратегічної когнітивної карти з описом усього причинно-наслідкового ланцюжка формування компетенцій та потенціалів для досягнення ефективності та результативності діяльності підприємства.

Література

1. Мойсеєнко І.П. Управління інтелектуальним потенціалом : монографія / І.П. Мойсеєнко. – Львів : Вид-во "Аверс", 2007. – 304 с.
2. Клочков А.К. КРІ и мотивация персонала. Полный сб. практических инструментов / А.К. Клочков. – М. : Изд-во "Эксмо", 2010. – 160 с.
3. Верба В.А. Диагностика компетенций предприятия / В.А. Верба, О.М. Гребешкова // Формування ринкової економіки : зб. наук. праць. – 2007. – Вип. 18. – С. 166-172.
4. Ефремов В.С. Ключевая компетенция организации как объект стратегического анализа / В.С. Ефремов, И.А. Ханыков // Менеджмент в России и за рубежом. – 2002. – № 2. – С. 8-23.
5. Marohnaya V.D. Strategic Management: A course of lectures / V.D. Marohnaya, S.A. Kuznetsova. – М. : INFRA-M, Novosibirsk : Siberian Agreement, 2001. – 288 p.
6. Karminsky A.M. Controlling the business. Methodological and practical framework for constructing controlling in organizations / A.M. Karminsky, N.I. Olenev, A.G. Primack, S.G. Falco. – М. : Finance and Statistics, 2004. – 251 p.
7. Мойсеєнко І.П. Інтелектуальний потенціал та коєволюція як фактори управління Інформаційні технології, економіка та право: стан та перспективи розвитку (ІТЕП-2012). – Ч. 2. – Чернівці. – 2012. – Вип. 9. – С. 32-34.
8. Інтелектуальний аналіз динаміки бізнес-систем / под научн. ред. проф. Н.М. Абдикеева, проф. Л.Ф. Петрова, проф. Н.Т. Тихомирова. – М. : Изд-во ИНФРА-М, 2010. – 320 с.

Мартинюк О.А. Формирование модели эффективности экономических процессов пищевых предприятий

В статье рассмотрены основные особенности формирования эффективности экономических процессов пищевых предприятия. Предложена модель формирования эффективности регулирования экономических процессов пищевого предприятия на основе определения его стратегического потенциала и компетенций. Информационно-аналитическим обеспечением реализации стратегического потенциала рекомендовано выбрать современные информационные интеллектуальные технологии принятия управленческих решений на основе бизнес-процессного подхода, использования инструментария когнитивного управления и оценочных индикаторов сбалансированного типа.

Martinyuk O.A. Forming model of efficiency economic processes food companies

The article review of the core features of the formation efficiency of economic processes food company. The proposed model of formation of effective regulation of economic processes food business based on the definition of its strategic capabilities and competencies. And information for the implementation of the strategic potential of modern information recommended to choose smart technology management decisions based on business process approach, using the tools of cognitive control and performance indicators, balanced type.